

> 30 LET TORKARJEV 1996-2026

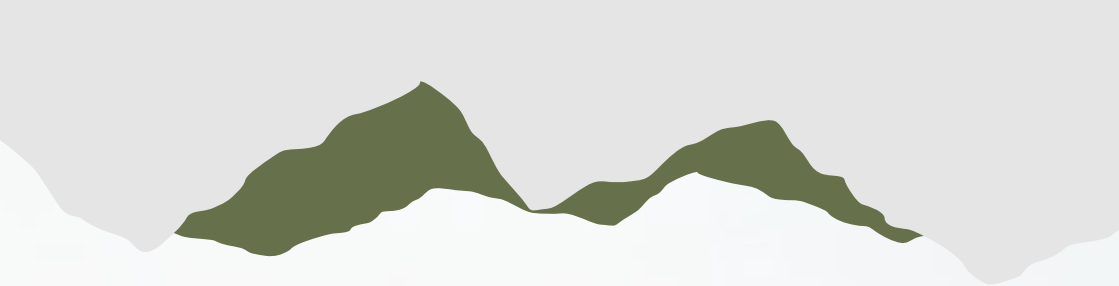


Planinsko društvo Brežice



Prvi pohod / Foto Srpčič

Skupina 17 planincev PD Brežice je 16. aprila 1996 odšla na 1. pohod skupine upokojenцев. Na sliki ni fotografa in tedanjega vodje skupine Toneta Lipeja.



30 LET TORKARJEV

Jožica Srpčič

Na pobudo predsednice Marije Veble se je zbralo nekaj planincev, upokojencev. Željni zdrave rekreacije so organizirali skupino. Za vodjo so izbrali Toneta Lipeja, inženirja gozdarstva v pokoju. Bil je poln znanja, ki ga je kasneje nesebično prenašal na člane skupine. Dogovorili so se za dan in uro odhoda z zbirnega mesta: vsak torek ob 8.00. Od tod tudi ime Torkarji. Pohodi po bližnji in daljni okolici Zasavja, Gorjancev, Orlice in vse do Sotle bodo trajali tri do pet ur. Za prvo turo so si izbrali Bohor, tudi kasneje vedno priljubljeno planinsko postojanko PD Bohor Senovo. Vodja je skupini izbral sicer znano vodilo:

»Dodajmo življenje letom – vabijo nas sonce, zrak, svoboda.«

Začeli smo z 20 člani in povprečno 12 udeleženci na pohod. Te številke so se v nekaj letih podvojile in še naraščajo. V letu 2000 smo imeli starostno strukturo od 54 do 79 let, danes pa imamo še vedno aktivnega prvo pohodnika Zvonka v 87. letu.

Program smo vsako leto širili, mu dodajali prevoze z avtobusi in vlakom, saj smo vseskozi obiskovali kraje in gore po celi Sloveniji in tudi v tujini. Vključevali smo dvodnevne ture, tudi kako zahtevnejšo. Bili smo aktivni na več področjih v društvu, saj smo imeli v skupini sposobne obrtnike, fotografe, glasbenike, pesnike, kuharje ... skratka: skupino so odlikovali raznolikost poklicev, ustvarjalnost in dobrovoljnost.





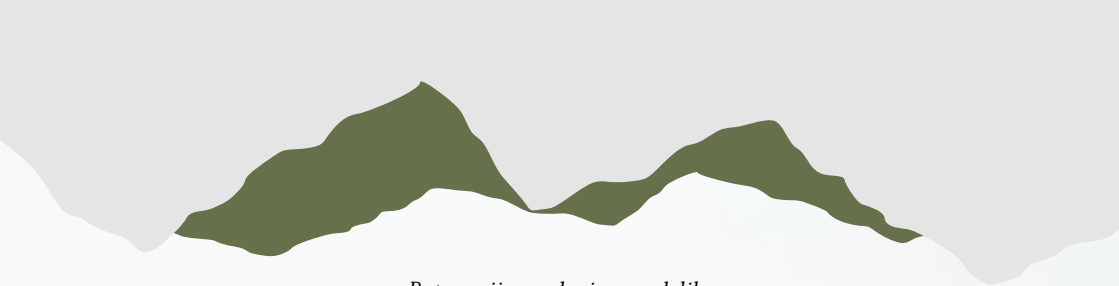
Bivak / Foto Srpčič

Na predlog upravnega odbora, da bi ob 50-letnici PD Brežice na Velikem Cirkniku postavili bivak, so se fantje, seveda v večini Torkarji, takoj odločili za akcijo. Oktobra 2000 so pričeli z delom mojster Marjan in pomočniki Ivan, Andrej, Branko, Tine, Tinko, Ivan, Oskar, drugi Andrej in kasneje še Miha. Za prvo pomoč je poskrbela Zvonka, Torkarice pa, da delavci niso bili lačni.

Na nočnem pohodu na Cirknik 16. decembra 2000 je Ivan Tomše opravil slavnostni obred:

»Krst zavetišča na Cirkniku«

*Naš oče Marjan in mati Marija,
danes se končala bo dolga štorija.
Hodili po gorah smo leta in leta kot za stavo,
A danes krstili bomo svoj prostor nad glavo.*



*Botra mija mu bo ime podelila
In vsem gornikom ga namenila,
Da v dežju in snegu
varno ždeli bodo na tem bregu.*

*Ime kratko bo in jasno,
Da izgovarjali ga bomo glasno.
Ko družba tu zbrana bo sedela,
Planinska pesem glasno bo donela.*

*Na vrhu smo Cirnika nocoj
In vinca rujnega imamo s seboj.
Nazdravili bomo veselo,
Da to zavetišče dolgo bo živelo.*

*Najprej na streho dajmo nekaj vina,
Da zapora proti dežju bo bolj fina,
Potem nazdravimo materi Mariji,
Očetu Marjanu in botri Miji.*

*Ob koncu pa grla namočimo do dna,
Da družba bo vesela vsa.
In ko jutro se bo porodilo,
Veter naj nosi novo sporočilo.*

*Na Cirniku rodil se je bivak
in brežiški planinec naj spozna ga vsak.
Mu Mija dala ime je Zavetišče,
Vsak, ki v goro hodi rad, naj ga obiše.*

Na Velikem cirniku, 16. decembra 2000, Ivan Tomše

K bivaku radi prihajamo, ponosni smo nanj. Leta 2003 smo obeležili tretjo obletnico postavitve. Za prijetno vzdušje poskrbimo tudi ob jubilejih naših članov. Prvo tako slavlje smo obeležili 29. aprila 2003, ko je vodja Tone Lipej dopolnil 70 let.





Klobuki / Foto Srpčič

Klobuki z napisom PD Brežice –Torkarji so bili Ivkova ideja.

10. junija 2003 smo se povzpeli na tedaj ravno cvetočo Zelenico, od koder smo imeli lep razgled na Karavanke in vse tja do Celovca. Zapeli smo Zelenico, našo takratno himno, ki je zelo lepa, vendar ni naša. Porodila se je misel o besedilu, ki bi govorilo o nas, melodijo pa smo si prisvojili. Prepevati smo začeli novo himno Torkarjev, ki jo na pohodih in srečanjih prepevamo še danes.

HIMNA TORKARJEV

(Jožica S. melodija po Zelenici)

*Planinci radi hodimo v gore,
Ker s tem krepimo naše si srce.
Vsak torek se podamo mi v gore,
pa naj bo dež al toplo sončece.*

*Vsi Torkarji korajžni smo ljudje,
prehodimo vse griče in dole,
čeprav nam hitro dihati ne da,
smo vedno zbrana dobra družba vsa.*

*Oj Cirmik, jasni biser naših gor,
oblega te šumenje lahnih vej,
zaradi tebe naš bivak stoji
in večkrat k tebi prihitimo mi.*

*Premagali smo naše hribe vse,
vinograde, gozdove, hrame te.
Nabrali smo si zdravja in moči
in vse več novih članov k nam hiti.*

*Tudi daljni hribi nas privabljajo
in včasih potešimo si željo,
vendar Gorjanci, Cirmik in Posavje,
Le – ti skrbe za naše dobro zdravje.*



Tone Lipej / Foto Srpčič

V letu 2004 smo začeli pripravljati skromne slovesnosti pred začetkom počitnic in ob koncu leta. Takrat smo razglasili rezultate udeležbe na pohodih. 26. aprila 2005, na Tonetov 72. rojstni dan in ob devetem letu njegovega dobrega in požrtvovalnega vodenja skupine smo pripravili pravo slovesnost na Osredku pri Ivku. Ob številnih priložnostih nam je prijazno nudil prostor, ki smo ga kar poimenovali »Hram Torkarjev«. Tonetu smo se zahvalili za leta vodenja.



Marjan Rovani in Ivko pred hramom Torkarjev / Foto Srpčič

V letu 2005 je sprejel vodenje skupine Marjan Rovani. Bil je in je še vedno naš. Sprejeli smo ga za svojega in z njim je število Torkarjev še kar naraščalo. V letu 2006 smo že presegli številko 70, številka članov na posameznem pohodu pa se je tudi povzpela čez 50.

V skupini smo se družili s številnimi nadarjenimi člani s področja ljubiteljske kulture in se naučili marsikaj novega. V letu 2006 smo v lični knjižici izdali pesmi Vlada Ajleca z naslovom »*O pohodih naših pesmi pišem*«. Gre za prigradnice, ki zvesto beležijo nas in naše poti, marsikatero je Vlado posvetil članom ekipe ob določeni priložnosti in popestril naša praznovanja. V drugi polovici leta 2006 je Ivko razmišljal: če v letu 2007 dobimo evro kot plačilno valuto, bi bilo lepo, da se od našega tolarja, ki smo ga imeli radi 15 let, pristojno poslovimo. Njegov predlog je bil na UO PD Brežice sprejet in na Velikem vrhu pri Osredku so stekla dela. Tolar, naš prvi slovenski denar, je tako dobil svoje obeležje, edino v Sloveniji, na pomembnem arheološkem najdišču. Svečano odkritje obeležja je bilo 6. januarja 2007 z množičnim pohodom z Osredka na 701 m visok Veliki vrh. Tako smo dobili tudi tradicionalno planinsko pot, saj vsako leto prvo soboto v januarju organizirata PD Brežice in KS Osredok pohod Po poti slovenskega tolarja.



Spomenik slovenskemu tolarju / Foto Srpčič

V letu 2007 je bilo že 73 članov, imeli smo »Hram Torkarjev« na Osredku, kjer smo tudi mesečno organizirali praznovanje rojstnih dni z glasbo in kratkim kulturnim programom. 19. aprila 2011 smo na Bohorju praznovali 15. obletnico naših pohodov. Pridružila sta se nam naš prvi vodja, Tone Lipej in predsednik PD Brežice Tone Jesenko. To leto smo izdali »Imenik Torkarjev«, avtor Peter Simonišek. Če koga pozabiš, veš, kje ga najdeš.

Naše planinsko življenje je bilo pestro in lepo, včasih pa tudi naporno. Leta so nam prehitro minevala in že je bil april 2016. Seveda smo 20-letnico obstoja in uspešnega planinarjenja proslavili, kje drugje kot na Bohorju. V naši sredini smo bili veseli predsednika PD Brežice Toneta

Jesenka in prvega vodje Toneta Lipeja. Ob filmu Vlada Ajleca smo se ponosni in zadovoljni spominjali prehojenih poti, ki so dokaz, da zmoremo tudi takrat, ko je mladost že tam nekje daleč. Ob naši 20-letnici in 11-letnici Marjanovega vodenja so nastali naslednji verzi Vlada Ajleca:

MARJAN NE ZAPUSTI NAS

(Vlado Ajlec)

*Na spisku več kot šestdeset ljudi,
vseh pa na pohod nikoli ni,
petdeset pa si jih vzame čas,
Marjan, ne zapusti nas.*

*Predali smo ti vso oblast,
teško delo in čast, da vodiš nas
čez Posavje, Gorenjsko ali Kras,
Marjan, ne zapusti nas.*

*Ko ob torkih se dobimo,
se nobenega vremena ne bojimo,
naj bo dež, sonce, zima, mraz,
Marjan, ne zapusti nas.*

*Na »feštah« nam pečeš kotlovino,
mehko, sočno, super fino,
na Cirkniku nam gre kostanj v slast,
Marjan, ne zapusti nas.*

*Velika in vesela smo skupina,
družijo nas pohodi in pokojnina,
zaradi tebe o Torkarjih gre glas,
Marjan, ne zapusti nas.*



Marjan Rovani / Foto Meho Tokić



Prvopohodniki Torkarji ob 20 letnici na Bohorju (10. april 2016) / Foto Srpčič

Pomemben dan je bil torek, 22. oktobra 2019, ko smo se z avtobusom odpeljali na Primorsko. Prehodili smo pot od Izole do hotela Bernardin v Portorožu. Res smo uživali v sončnem jesenskem dnevu in hoji. Posebej pa smo bili ponosni, da smo lahko zaploskali našemu Marjanu, ki je v tem hotelu iz rok legendarnega olimpijca Mira Cerarja prejel priznanje Olimpijskega komiteja Slovenije za dolgoletno delo na področju športa. Odgovorno in pokončno je vodil Marjan to skupino do leta 2021, za vse nas kratkih, za njega pa dolgih 16 let. Saj smo mu posamezniki z vodenjem vsak na svojem terenu, ki smo ga dobro poznali, pomagali, a breme in skrb za vsak varen torek s tako veliko skupino je le bilo precejšnje za odgovornega vodjo Marjana. Izkazali smo mu hvaležnost za dolga leta vodenja skupine.



Toliko se nas je zbralo ob 20 letnici na Bohorju (10. april 2016) / Foto Srpčič

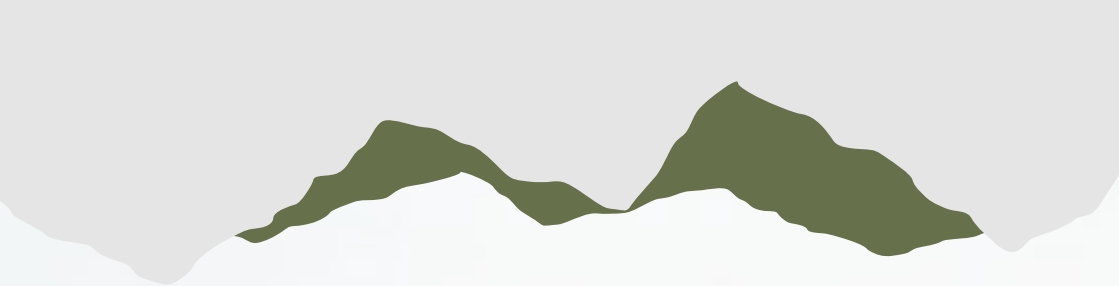
V letu 2021 sta se Marjanu pri vodenju uradno pridružila Tone Kostanjšek in Meho Tokić. Žal so se začele zdravstvene težave. Izbirali smo ture, za katere smo lahko določili vodnika izmed sebe. Aktivno se je vključevala Darinka Suša, ki je od leta 2019 že vodila blagajniške posle in evidenco prisotnosti. V letu 2022 je Darinka tudi uradno sprejela vodenje skupine. Pomagala sta ji seveda Marjan in Meho, pa po svojih močeh in sposobnostih tudi drugi Torkarji. »Ja, kar dobro nam gre,« pove Darinka, ki ima voljo in moč, ker ima rada življenje, naravo in vse okoli sebe. Zato zmore. Zmore tudi, ker ima pomoč skupine. Sreča nas je spremljala vsa leta, saj glede na število pohodov in udeležencev nismo imeli večjih nevšečnosti, kar si želimo tudi v bodoče.



Darika Suša / Foto Srpčič

V naših tridesetih letih smo spoznali Slovenijo vse povprek, od nižjih do visokih in zahtevnih hribov. Rodica, Črna prst, Mojstrovka, Slemenova Špica po Hanzovi poti, dvodnevna tura Komna – Triglavska jezera – Triglav je le nekaj imen. Prehodili smo planinske poti od Slavnika do Pohorja, od Triglava do Kumrovca. Naši zapiski so zelo dolgi in shranjeni tudi v društvenem glasilu Planinski utrinki.

Tu in tam smo skočili čez mejo, kjer smo imeli dolgoletnega prijatelja, Aca Aleksića iz HPD Japetič Samobor, ki nas je popeljal po pogorju Oštrca. Lepo se je spominjati hrvaške Učke in spotoma skoka v morje. Povzpeli smo se tudi na Medvednico s Slemena. S pobratenimi planinci Pošte Telekom Ljubljana smo si vsako leto enkrat v maju izmenjevali srečanja na pohodih, tkali prijateljstva in doživeli veliko



lepega. Z njimi smo odkrivali kraje v Sloveniji, ki jih morda sami ne bi našli. Jaki in prijatelji so nam bili vedno v pomoč. Med druženjem po naši lepi deželi smo spoznavali lepote narave, uživali v njenih čarih in glasovih, na kar sta nas pogosto opozarjala velika poznavalca rastlinja, zlasti cvetja, Tone in Stanka. V vseh teh letih smo ustvarili v skupini prijetno vzdušje, zaradi česar se veselimo vsakega torka posebej. Torkarji smo bili vedno prisotni in aktivni pri društvenih delih: na martinovanju, v planinskih taborih, na tradicionalnih pohodih na Veliki Cirknik, Veliki vrh k tolarju in drugih. Pogostitve smo dolgo pripravljali v lastni režiji.

Vsako leto se konec decembra zberemo na svečanem zaključku, seveda po rednem torkarskem pohodu. Naredimo letno »inventuro«, razglasimo najboljše in jih simbolično nagradimo. Naša struktura se spreminja, nekaterih ni več med nami, a se jih pogosto spomnimo. Kar nekaj nas je, ki ne moremo več hoditi, lepi spomini pa bodo ostali v pripovedih, mnogih Vladovih in Mehovih fotografijah, zapisih. Za naše otroke, vnuke, pravnuke.

Spoštovani planinci, dragi Torkarji. Želela sem napisati našo zgodbo. Verjetno mi boste pritrdili, da to ni bila samo hoja v hribe in spoznavanje naše prelepe domovine. Bilo je dosti več – ustvarjali smo zgodbo velike planinske družine upokojeincev. Vesela sem, da sem bila lahko dolga leta del te zgodbe. Nisem pisala o podrobnostih, zapisala sem tako, kot sem sama doživljala čas skozi 30 torkarskih let. Ob koncu pa naj izrečem zahvalo PD Brežice, ki nas ves čas podpira.





Torkarji soncu naproti / Foto Vera Kerin

30 let Torkarjev, 1996–2026

Planinsko društvo Brežice, Cesta bratov Milavcev 18, 8250 Brežice

Urednica:

Jožica Srpčič

Jezikovni pregled:

Milena Jesenko

Slika na naslovnici:

Torkarji soncu naproti / Foto: Vera Kerin

Oblikovanje in tisk:

Vikom, Mojca Libenšek s.p.

Naklada:

60 izvodov

